

SOK-yhtymä

Tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2013

Hallituksen toimintakertomus

Toimintaympäristön kehitys

Suomen talouden tila oli heikko vuonna 2013. Talous supistui toisena peräkkäisenä vuonna. Vienti ja investoinnit vähenivät. Teollisuustuotanto laski usealla prosentilla. Työttömyys kasvoi ja työllisyys heikentyi. Kuluttajien luottamus talouteen oli reippaasti alempi kuin pitkällä ajalla keskimäärin. Kotitalouksien kulutus hytyi.

Talouden heikko tilanne ja yksityisen kulutuksen jämähtäminen tekivät vuodesta 2013 erittäin vaikean kaupan alalle. Eri-tyisesti käyttö- ja kestokulutustavarakauppa kärsi, mutta myös päivittäistavara-kaupassa myynnin määrä on laskenut ennätyskellisen pitkään vuoden 2012 keväästä lähtien. Koko vähittäiskaupan liikevaihto kasvoi vain muutaman promillen edellisvuoteen nähden. Myynnin volyymi jopa aleni. Näin ei ole aikaisemmin tapahtunut 90-luvun laman jälkeen lukuun ottamatta finanssikriisiä seurannutta vuotta 2009.

Taloudellinen kehitys

SOK:n toiminta

SOK on SOK-yhtymän emoyhteisö. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan S-ryhmän keskusliikkeenä edistää ja kehittää osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa, ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä sekä valvoa S-ryhmän ja sen eri osien toimintaa ja etuja.

SOK vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta. Sen tehtävät muodostuvat ketjuohjaus-, asiakasomistaja- ja markkinointipalvelujen sekä muiden ryhmä- ja konsernipalvelujen tuottamisesta S-ryhmän yrityksille sekä näihin palveluihin ja muuhun S-ryhmän toimintaan liittyvästä kehittämistoiminnasta. S-ryhmän liiketoiminnan kannalta keskeisiä palveluita ovat lisäksi hankinta- ja valikoimapalvelut.

Liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöidensä kautta SOK monipuolistaa asiakasomistajille suunnattua palvelutarjontaa S-ryhmässä. Lisäksi SOK harjoittaa tytäryhtiöidensä kautta market- sekä matkailu- ja ravitsemiskauppaa Baltian alueella ja Pietarissa.

SOK-yhtymän taloudellinen kehitys

1.1.–31.12.2013

SOK-yhtymän jatkuvien toimintojen liikevaihto 1.1.–31.12.2013 oli 8 539 miljoonaa euroa, jossa oli vähennystä 19,7 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon vähennys aiheutui North European Oil Trade Oy:n omistuksessa joulukuussa 2012 tapahtuneesta muutoksesta, jonka seurauksena North European Oil Trade Oy on käsitelty yhteisyrityksenä eikä tytäryrityksenä. Vertailukelpoinen SOK-yhtymän jatkuvien toimintojen liikevaihto 1.1.–31.12.2013 ilman North European Oil Trade Oy:n lukuja kasvoi hieman edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. SOK-yhtymän jatkuvien toimintojen liikevaihto oli 7,9 miljoonaa euroa (-7,2 milj. €). Ulkomaisen liiketoiminnan liikevaihto oli 571 miljoonaa euroa eli 6,7 prosenttia jatkuvien toimintojen liikevaihdesta.

SOK-yhtymän tilikauden tulos (jatkuvat ja lopetetut toiminnot) oli 4,5 miljoonaa euroa, kun se edellisvuonna oli -22,8 miljoonaa euroa. Tuloksen paraneminen aiheutui suurelta osin Hankkija Oy:n osakkeiden myynnistä. SOK-yhtymän taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat seuraavat tunnusluvut.

SOK-yhtymän jatkuvat toiminnot	2013	2012	2011
Liikevaihto, milj. €	8 539	10 634	11 280
Liikevoitto, milj. €	-7,9	-7,2	18,8
Liikevoitto %:ia liikevaihdesta	-0,1	-0,1	0,2
SOK-yhtymä			
Oman pääoman tuotto-%	0,8	-3,9	2,0
Omavaraisuusaste, %	36,3	29,3	26,7

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos liiketoiminta-alueittain (segmenteittäin)

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos on jaettu operatiivisen seurannan mukaisiin kauppatoiminnan liiketoimintaluokkiin. Lisäksi operatiivisesti seurataan pankkitoiminnan liike-tulosta.

	Liikevaihto	± %	Liiketulos	Muutos
	M€	ed. v.	M€	M€
Marketkauppa	519	+23,9	-28,0	-10,7
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	252	+0,7	9,4	-0,5
Hankinta- ja palvelutoiminta	7 765	-22,1	-7,8	+1,5
Jatkuvat toiminnot				
yhteensä	8 536	-19,7	-26,4	-9,7
Auto- ja autotarvikekauppa (lopetettu toiminto) ¹⁾	105	-38,9	-15,1	+5,0
Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi	-1		-1,8	
Kauppatoiminta				
yhteensä ²⁾	8 640	-26,2	-43,4	-8,7
Pankkitoiminnan tulos			10,8	+8,4
SOK-yhtymä yhteensä ³⁾	8 640	-26,2	-32,6	-0,2

¹⁾ Auto- ja autotarvikekaupan lopettamiskustannukset 24,3 miljoonaa euroa on kirjattu kertaluonteisina erinä liike-tuloksen alapuolelle. Lopettamiskustannukset huomioiden auto- ja autotarvikekaupan liiketulos oli -39,4 miljoonaa euroa.

²⁾ Vertailuluvuissa on mukana Hankkija-konsernin ja North European Oil Trade Oy:n liikevaihto ja liiketulos.

³⁾ SOK-yhtymän operatiivinen liiketulos -32,6 miljoonaa euroa täsmätetään SOK-yhtymän jatkuvien toimintojen tulokseen ennen veroja -13,2 miljoonaa euroa. Ero aiheutuu pääosin Hankkija Oy:n osakkeiden myyntivoitosta sekä muista operatiiviseen liike-tulokseen kuulumattomista eristä (tarkempi täsmäytys segmentti-informaatiossa).

Rahoitus (sisältäen lopetetut toiminnot)

SOK-yhtymän rahoitustilanne parantui vuoden aikana merkittävästi johtuen pääasiassa pysyvien vastaavien realisoinneista. SOK-yhtymän korolliset nettovelat olivat joulukuun lopussa 4,4 miljoonaa euroa (247,4 milj. €) ja velkaantumisaste (gearing) 0,7 prosenttia (41,7 %). SOK-yhtymän omavaraisuusaste nousi 36,3 prosenttiin (29,3 %).

SOK-yhtymän maksuvalmius pysyi hyvänä koko vuoden. Likvidit kassavarat ja rahamarkkinasijoitukset olivat joulukuun lopussa 157,7 miljoonaa euroa (177,6 milj. €). Lisäksi konsernilla oli käyttämättöminä sitovia luottolimiittejä 220,0 miljoonaa euroa, jotka kaikki olivat pitkäaikaisia.

Investoinnit ja realisoinnit

SOK-yhtymän pysyvien vastaavien hankinnat vuonna 2013 olivat 99,7 miljoonaa euroa (124,8 milj. €). Merkittäviä kohteita olivat marketkaupan panostukset erityisesti Pietarin alueella. Kotimaassa investoitiin tietojärjestelmiin, hankintatoimintaan ja kiinteistöihin.

Pysyvien vastaavien myynnit olivat vastaavasti 149,6 miljoonaa euroa (47,0 milj. €). Realisoinnit koostuivat pääosin Hankkija Oy:n osakkeiden myynnistä tanskalaiselle DLA Internationalille, kiinteistömyynneistä liittyen autokauppaliiketoiminnasta luopumiseen, kalustomyynneistä konsernin ulkopuoliselle rahoitusyhtiölle sekä joidenkin marketkaupan kiinteistöjen myymisestä kiinteistörahastoyhtiölle.

Henkilöstö

Tilikauden aikana SOK-yhtymän kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä oli 8 897 (2012: 9 732; 2011: 8 947).

SOK-yhtymän henkilömäärä oli vuoden 2013 lopussa 9 353, josta SOK:n henkilöstöä oli 1 517 (16,2 %) ja tytäryhtiöiden 7 836 (83,8 %) henkeä. Henkilömäärä väheni edellisvuodesta 1 277 henkeä (12,0 %). Henkilöstöstä työskenteli ulkomailla yhteensä 4 043 henkilöä. Vuoden aikana henkilöstön määrän vähenemiseen vaikutti lähinnä Hankkija Oy:n myynti sekä henkilöstövähennykset SOK:lla ja SOK Autokauppa Oy:ssä.

Jatkuvien toimintojen henkilömäärä vuoden 2013 lopussa oli 9 270 henkeä, jossa on vähennystä vuoden 2012 lopun jatkuvien toimintojen henkilömäärään 0,2 prosenttia. Jatkuvien toimintojen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella oli 302 miljoonaa euroa (299 milj. €).

Liiketoiminta-alueiden kehitys

Marketkauppa

Marketkauppa sisältää Virossa, Latviassa, Liettuassa ja Venäjällä harjoitettavan liiketoiminnan. Virossa on kuusi Prisma-yksikköä Tallinnassa sekä kaksi yksikköä Tartossa ja yksi Narvassa. Latvian Riiassa on toiminnassa viisi Prismaa. Liettuassa Vilnassa on yksi sekä Kaunasissa kaksi Prismaa. Pietarissa on toiminnassa 17 Pris-

maa. Marketkaupan liikevaihto oli 519 miljoonaa euroa, kasvua edelliseen vuoteen oli 23,9 prosenttia. Liikevaihdon kasvu oli seurausta mm. verkoston kasvusta, uusperustantaa oli yhteensä neljä uutta yksikköä. Marketkaupan liiketulos oli edellisvuotta alemmalla tasolla. Tulosta rasittaa edelleen uusperustanta sekä vähittäiskaupan yleinen taantuma.

Marketkaupan investoinnit olivat 53,0 miljoonaa euroa. Näistä 20,9 miljoonaa euroa oli kalustoinvestointeja ja 32,1 miljoonaa euroa investointeja marketkaupan kiinteistöihin Venäjällä.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

SOK-yhtymässä matkailu- ja ravitsemiskauppaa vuonna 2013 harjoittivat Suomessa toimiva Sokotel Oy, Virossa toimiva AS Sokotel sekä Venäjällä toimiva OOO Sokotel.

Yleisen taloudellisen epävarmuuden johdosta sekä majoitusta ravintolamarkkinoiden kysyntätilanne oli haasteellinen vuonna 2013. Sokotel Oy:n liikevaihto vuonna 2013 oli 203 miljoonaa euroa, liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 0,3 prosenttia. Yhtiön liiketulos laski vuodesta 2012, keskeisin syy tuloksen laskuun oli liikevaihdon kasvua suurempi kustannustason nousu.

Tallinnassa Sokos Hotel Virun matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoittavan AS Sokotelin liikevaihto oli 17 miljoonaa euroa ja kasvoi 0,9 prosenttia edellisvuodesta. AS Sokotelin liiketulos oli edellisvuotta parempi johtuen kasvaneesta liikevaihdesta ja tehokkuuden noususta.

Pietarissa SOK-yhtymän matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoittaa OOO Sokotel. Pietarissa on kolme Sokos Hotellia. Yhtiön liikevaihto oli 32 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 2,7 prosenttia. OOO Sokotelin liiketulos oli selvästi viime vuotta parempi johtuen kasvaneesta liikevaihdesta sekä kustannussäästöistä.

Matkailu- ja ravitsemiskaupan investoinnit olivat vuonna 2013 yhteensä 4,9 miljoonaa euroa. Näistä Suomeen tehtiin 3,5 miljoonaa euroa, Venäjälle noin 0,4 miljoonaa ja Viroon 1,1 miljoonaa euroa.

Auto- ja autotarvikekauppa

SOK-yhtymän auto- ja autotarvikekaupan liikevaihto oli 105 miljoonaa euroa laskien edellisestä vuodesta 39 prosenttia. SOK-yhtymän autokauppaliiketoiminnasta luopumisen suunnittelu aloitettiin keväällä 2013 ja se toteutettiin kesän ja syksyn aikana. Vuoden päättyessä SOK-yhtymän autokauppaliiketoiminta oli lopetettu toteutettujen liiketoimintakauppojen sekä toimipaikkojen sulkemisten myötä. Autokauppaliiketoiminnasta luopuminen toteutui suunnitellusti ja liiketulos oli tehdyn alarajasuunnitelman mukainen. Auto- ja autotarvikekaupan liiketoimintajärjestelyjä on selostettu jäljempänä kohdassa ”Konsernirakenteen muutokset”.

Auto- ja autotarvikekaupan osalta vuonna 2013 ei ollut merkittäviä investointeja.

Hankinta- ja palvelutoiminta

Hankinta- ja palvelutoiminta koostuu SOK:n hankintatoiminnan ja Inex Partners Oy:n tuottamista päivittäis- ja käyttötavaro-

den hankinta- ja logistiikkapalveluista, Meira Nova Oy:n hotelli-, ravintola- ja catering-alan hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä SOK-yhtymän pääosin S-ryhmän yksiköille tuottamista muista palveluista. S-ryhmän yksiköille tuottamista muista palveluista syntyvä liikevaihto koostuu muun muassa ketjumaksuista, hallintopalvelutuotoista sekä kiinteistöpalvelu- ja vuokratuotoista.

Hankinta- ja palvelutoiminnan liikevaihto oli 7 765 miljoonaa euroa, jossa oli laskua edellisvuodesta 22,1 prosenttia. Liikevaihdon vähennys aiheutui North European Oil Trade Oy:n omistuksessa joulukuussa 2012 tapahtuneesta muutoksesta, jonka seurauksena North European Oil Trade Oy on käsitelty yhteisyrityksenä eikä tytäryrityksenä. Hankinta- ja palvelutoiminnan liikevaihto pitää sisällään SOK:n OVT-laskutuksen S-ryhmän yksiköiltä yhteensä 7 182 miljoonaa euroa. Hankinta- ja palvelutoiminnan liiketulos oli hieman edellisvuotta parempi, mutta tappiollinen.

Hankinta- ja palvelutoiminnan investoinnit olivat vuonna 2013 yhteensä 41,7 miljoonaa euroa. Investoinnit olivat pääosin IT-järjestelmä- ja kalustohankintoja.

Osakkuus- ja yhteisyritysten kehitys

SOK-yhtymän liiketoimintaa harjoittavista osakkuusyrityksistä merkittävin on S-ryhmään kuuluva, pankkitoimintaa harjoittava S-Pankki Oy. S-Pankki tarjoaa osuuskauppojen asiakasomistajille pankkipalveluita päivittäisasiointiin ja sen tuotevalikoima koostuu käyttö- ja säästötileistä, maksukorteista, kulutusluotoista, verkkopankista sekä rahastoista ja varainhoidosta.

Elokuun alussa S-Pankki osti osake-enemmistön sijoituspalvelutalo FIMistä. Loput osakekannasta S-Pankki ostaa yhteisesti sovittujen ehtojen puitteissa vuoden 2016 alkupuolella. Kaupan myötä S-Pankin tuotevalikoima laajeni rahastoihin ja varainhoitoon.

Marraskuussa tehtiin päätös fuusioitumisesta LähiTapiola Pankin kanssa uudeksi S-Pankiksi. S-ryhmä tulee omistamaan uudesta pankista 75 prosenttia ja LähiTapiola-ryhmä 25 prosenttia. Uusi pankki aloittaa toimintansa toukokuussa 2014. S-Pankin asiakkaiden kannalta tämä tarkoittaa tuotevalikoiman laajentumista mm. vakuudellisiin luottoihin, kuten asuntolainoihin. Pankkien yhdistyminen uudeksi S-Pankiksi edellyttää uuden pankkitoimiluvan hakemista.

Vuoden 2013 lopussa S-Pankilla oli yli 2,6 miljoonaa maksutonta peruspankkipalveluista nauttivaa asiakasta. S-Etukortti Visa -maksukortti löytyi vuoden lopussa vajaan 1,4 miljoonan asiakkaan lompakosta.

Yksityishenkilöiden talletusten määrä S-Pankissa oli vuoden lopussa vajaat 2 304 miljoonaa euroa. Yritystalletukset mukaan lukien S-Pankin talletuskanta oli vuoden päättyessä vajaat 2 532 miljoonaa euroa. Kasvu edellisestä vuodenvaihteesta oli noin 60 miljoonaa euroa.

Antolainaus henkilöasiakkaille kasvoi vuodenvaiheesta yli 141 miljoonaa eurolla ja oli vuoden lopussa vajaat 394 miljoonaa euroa. Yritysiasiakkaiden luotot mukaan lukien luottokanta oli vuoden lopussa 589 miljoonaa euroa. Luottokanta kasvoi vuoden aikana kokonaisuudessaan 229 miljoonalla eurolla. Anto- ja ottolainauksen kehityksen taustalla on sekä voimakas volyymien

kasvu että FIMin pankkitoiminnan mukaan tuleminen S-Pankki-konserniin.

Myös marraskuun lopussa lanseeratut S-Säästörahastot saivat hyvän vastaanoton. Kokonaisuudessaan FIMin hallinnoitavat varat olivat vuoden lopussa 2 112 miljoonaa euroa.

Tuloksellisesti vuosi 2013 onnistui S-Pankilta erittäin hyvin. Hyvän tuloksen takana oli vähittäispankkitoiminnan volyymien voimakas kasvu. Lisäksi tulokseen vaikuttivat sijoitustoiminnalle suotuisa markkinatilanne ja kulujen maltillinen kasvu. S-Pankki-konsernin tulos oli 21,3 miljoonaa euroa (4,8), josta SOK-yhtymän omistusosuutta (50 %) vastaava oikaistu tulos oli 10,8 miljoonaa euroa (2,4). S-Pankki-konsernin vakavaraisuusaste oli 18,2 prosenttia.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade Oy:n liikevaihto oli 4 676 miljoonaa euroa kasvaen edellisvuodesta 28,4 prosenttia. Kasvu johtui liiketoiminnan kasvusta. North European Oil Trade Oy:n tilikauden voitto parani viime vuoteen verrattuna ollen 0,3 miljoonaa euroa. SOK:n omistusosuus yhtiöstä on 50,77 prosenttia. Osakassopimukseen perustuvan yhteisen määräysvallan johdosta yhtiö käsitellään yhteisyrityksenä pääomaosuusmenetelmällä.

S-Pankin ja North European Oil Trade Oy:n lisäksi muita merkittäviä SOK-yhtymän osakkuus- ja yhteisyrityksiä ovat pakasteiden hankinta- ja logistiikkapalveluja tuottava SOK:n tytäryhtiön Inex Partners Oy:n osakkuusyhtiö Finnfrö Oy, Raisiossa sijaitseva Kauppakeskus Mylly Oy sekä yhteispohjoismainen hankintayhteenliittymä Coop Trading A/S.

Kaikkien osakkuus- ja yhteisyritysten yhteenlaskettu tulospaikutus SOK-yhtymälle oli 11,7 miljoonaa euroa (3,4 milj. €).

Konsernirakenteen muutokset

Tilikauden muutokset

Yrityshankinnat ja -perustamiset

SOK Real Estate Int. Oy osti tammikuussa 60 prosenttia OOO Itis ja OOO Itis 3:n osakekannoista, jotka aikaisemmin olivat osakkuusyhtiöitä 25 prosentin omistusosuudella. Maaliskuussa SOK Real Estate Int. Oy osti loppuosan OOO Itis 3:n osakekannasta sekä aiemman 85 prosentin omistusosuuden lisäksi loput 15 prosenttia OOO Itis 2:n osakkeista. Lokakuussa SOK Real Estate Int. Oy osti loppuosan OOO Itiksen osakekannasta. Syys-lokakuussa OOO Itis ja OOO Itis 3 sekä OOO Karelia myytiin Pietarin ja Baltian Prismoihin sijoittavalle kiinteistörahastoyhtiö Russian and Baltics Retail Properties Ky:lle. SOK-yhtymän omistusosuus kiinteistörahastoyhtiöstä on 20 prosenttia. Järjestelyt liittyvät Pietarin ja Baltian liiketoimintapaikkojen rahoitusjärjestelyihin. Kiinteistörahasto on yhdistelty konsernitalinpäätökseen SOK-yhtymän omistusosuuden mukaisesti pääomaosuusmenetelmällä.

SOK perusti syyskuussa Inex Export Oy:n lähialueiden kauppa varten.

SOK perusti joulukuussa St1 Holding Oy:n kanssa yhteisyritys North European BioTech Oy:n. Yhtiön tarkoituksena on rakentaa ja vuokrata bioenergiailaitoksia.

Myynnit ja toiminnan lopettamiset

SOK myi tammikuussa maatalous-, kone-, puutarha- ja rautakauppaa harjoittavan Hankkija Oy:n osakkeista 60 prosenttia tanskalaiselle DLA Internationalille. Sitovaan osto- ja myyntisopimukseen (toteutusaika vuosina 2015–2017) perustuen myös loput 40 prosenttia on käsitelty IFRS-säännösten edellyttämällä tavalla myytyinä jo tammikuussa 2013. Kaupassa siirtyivät myös Hankkija Oy:n tytäryhtiöt Hiven Oy, Movere Oy, SIA Baltic Feed ja UAB Baltijos Pasarai sekä osakkuusyritys Farmit Website Oy. Hankkija Oy on esitetty tilinpäätöksessä IFRS 5:n vaatimusten mukaisesti lopetettuna toimintona.

SOK:n autokauppaa harjoittava tytäryhtiö SOK Autokauppa Oy myi liiketoimintakaupalla viidessä eri kaupungissa sijaitsevat kuusi autoliikettään heinäkuussa Veljekset Laakkonen Oy:lle. Kaupassa Laakkoselle siirtyivät Helsingin Herttoniemen kahden toimipaikan sekä Espoon Suomenojan, Raision, Turun ja Vantaan toimipaikkojen autokauppaliiketoiminnot. Samassa yhteydessä myytiin Laakkoselle Helsingin Herttoniemessä ja Raisiossa sijaitsevien kiinteistöyhtiöiden Crys ja Raision Nikkari osakkeet. SOK Autokauppa Oy myi syyskuussa Automaa Tampereen liiketoiminnan Autokeskus Oy:lle. Kaupan jälkeen jäljelle jääneiden kolmen toimipaikan liiketoiminnot lopetettiin loppuvuoden 2013 aikana. Lisäksi Kiinteistöyhtiö Autokiinteistöt Oy Hämeenlinnasta myytiin marraskuussa. Auto- ja autotarvikekauppa on esitetty tilinpäätöksessä IFRS 5:n vaatimusten mukaisesti lopetettuna toimintona.

SOK-yhtymän sisäiset yritysjärjestelyt

SOK Holding Oy:n nimi muutettiin tammikuussa SOK Liiketoiminta Oy:ksi, minkä jälkeen SOK-yhtymän liiketoimintaa harjoittavien yhtiöiden omistus siirrettiin kyseiseen yhtiöön. Kiinteistö Oy Juvan Tulostie 3 fuusioitui helmikuussa ja SOK-Invest Oy syyskuussa SOK:hon. Oy Tammer Ab sulautui elokuussa Kiinteistö Oy Tullintorniin, joka sulautui edelleen LB Kiel Tampere Ab:hen.

Vuoden 2013 lopussa Inex Partners Oy:n harjoittaman tavara-kaupan liiketoiminta siirtyi uuden käyttöön otetun toimintamallin myötä liiketoimintakauppana emoyritys SOK:lle.

Tilikauden jälkeiset muutokset

LB Kiel Tampere Ab jakautui tammikuussa 2014 kahdeksi keskinäiseksi kiinteistöosakeyhtiöksi Kiinteistö Oy Hotelli Tammeriksi ja Kiinteistö Oy Tullintorniksi. Lisäksi Kiinteistö Oy Peltokuumolantie 4 B myytiin tammikuussa.

Hallinto ja tulevaisuuden näkymät

Hallinto ja hallinnossa tapahtuneet muutokset

SOK:n hallituksen puheenjohtajana ja pääjohtajana toimi Kuisma Niemelä 16.9.2013 saakka. Niemelän eron jälkeen vt. pääjohtajana toimi 17.9.–31.12.2013 välisen ajan pääjohtajan sijainen, johtaja Antti Sippola. Joulukuussa SOK:n hallituneuvosto va-

litsi uudeksi pääjohtajaksi 1.1.2014 lukien toimitusjohtaja Taavi Heikkilä.

Pääjohtajan lisäksi hallituksen muina jäseninä ovat vuonna 2013 toimineet toimitusjohtaja Esko Jääskeläinen, toimitusjohtaja Tapio Kankaanpää, toimitusjohtaja Harri Koponen (9.12.2013 saakka), toimitusjohtaja Arttu Laine, toimitusjohtaja Timo Mäki-Ullakko ja toimitusjohtaja Matti Niemi. Hallituksen varapuheenjohtajana toimi Harri Koponen, joka myös hoiti käytännössä hallituksen puheenjohtajan tehtäviä 17.9.–9.12.2013 välisen ajan. Toimitusjohtaja Matti Niemi toimi hallituksen puheenjohtajana 10.–31.12.2013 välisen ajan.

Tilintarkastajana on tilikaudella 2013 toiminut KHT tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Raija-Leena Hankonen.

SOK:n hallituneuvosto on nimittänyt SOK:n hallitukseen 1.1.2014 alkavaksi vuoden toimikaudeksi toimitusjohtaja Matti Niemen (varapuheenjohtaja), toimitusjohtaja Esko Jääskeläisen, toimitusjohtaja Tapio Kankaanpään ja toimitusjohtaja Timo Mäki-Ullakon sekä uusina jäseninä toimitusjohtaja Heikki Härmäläisen ja toimitusjohtaja Jouko Vehmäsken. Hallituksen puheenjohtajana toimii SOK:n pääjohtaja Taavi Heikkilä.

SOK:n pääjohtajan apuna SOK-yhtymän ja S-ryhmän strategisessa johtamisessa on ollut SOK:n konsernijohtoryhmä, johon ovat vuoden 2013 aikana kuuluneet johtaja, pääjohtajan sijainen Antti Sippola, johtaja Jari Annala, johtaja Vesa Kyllönen, johtaja Harri Miettinen, johtaja Leena Olkkonen ja johtaja Jorma Vehviläinen (1.4.2013 alkaen). Konsernijohtoryhmän sihteerinä on toiminut lakiasiaintohtaja Seppo Kuitunen. Konsernijohtoryhmästä jäivät vuoden aikana pois johtaja Leena Laitinen (maaliskuussa 2013) ja johtaja Suso Kolesnik (kesäkuussa 2013).

Riskit ja epävarmuustekijät

SOK-yhtymässä on hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka, joka perustuu S-ryhmän yhteisiin riskienhallintaperiaatteisiin. SOK-yhtymän riskienhallintapolitiikassa kuvataan konsernin riskienhallinnan tarkoitus, tavoitteet, keskeiset toteutustavat ja vastuut. SOK-yhtymässä riskienhallintatyö on jatkuvaa ja sitä toteutetaan johtamisprosessin kaikissa osissa. Riskejä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti, huomioiden strategiset, taloudelliset, operatiiviset ja vahinkoriskit. Riskienhallinnan menettelytapojen avulla SOK ja sen tytäryhtiöt pyrkivät ennakoidaan ja hallitsemaan tavoitteidensa saavuttamiseen vaikuttavia riskitekijöitä sekä hyödyntämään riskeihin liittyviä mahdollisuuksia liiketoiminnan toteuttamisessa.

SOK-yhtymän keskeisimmät riskit liittyvät liiketoimintojen kilpailukykyisyyden ja tulokellisuuden varmistamiseen Suomessa, Venäjällä ja Baltian maissa nykyisessä epävarmassa taloustilanteessa. Näiden riskien hallinnassa korostuvat liikeideoiden jatkuva kehittäminen ja markkinasopeuttaminen, valikoimien systemaattinen hallinta sekä kilpailukentän muutosten ennakoiminen ja niihin reagoiminen. SOK:n resursseja suunnataan entistä paremmin S-ryhmän strategian toteuttamisen kannalta tärkeisiin toimintoihin ja hankkeisiin.

SOK-yhtymän rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty SOK:n rahoitusyksikköön. Konsernilla on SOK:n hallituksen

vahvistama talous- ja rahoituspolitiikka, jossa määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät rahoitusriskeille. Lisäksi rahoituksen eri osa-alueille on asetettu numeeriset tavoitteet, joiden avulla pyritään varmistamaan rahoituksen riittävyys, tasapainoisuus ja edullisuus kaikissa olosuhteissa. Rahoitusriskien ja hyödykkeiden hintariskien hallintaa kuvataan tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedossa.

SOK-yhtymän liiketoimintaan liittyvät ympäristöriskit on tunnistettu ja analysoitu liiketoiminta-alueittain. Ilmastomuutoksen hillintään, energiatehokkuuden parantamiseen ja uusiutuvien energialähteiden lisäämiseen liittyvät velvoitteet sisältävät sekä riskejä että mahdollisuuksia S-ryhmän liiketoiminnalle. Merkittävimmät ympäristönäkökohdat ja niihin liittyvät toimenpiteet kuvataan S-ryhmän vastuullisuuskatsauksessa, joka julkaistaan S-ryhmän verkkosivuilla (www.s-kanava.fi) keväällä 2014.

Alkaneen vuoden näkymät

Yleisen taloudellisen tilanteen kehitys kotimaassa ja lähialueilla on merkittävä tekijä SOK-yhtymän liiketoimintojen menestymiselle. Kuluttajien ostovoiman heikko kehitys kotimaassa ja Venäjän talouden vaisut kasvuodotukset asettavat omat haasteensa vuodelle 2014.

SOK-yhtymän hankinta- ja palvelutoimintaa on tehostettu merkittävästi vuoden 2013 aikana. Hankintatoiminnan osalta on siirrytty uuteen toimintamalliin, jossa päivittäis- ja käyttötavarakaupan hankinnan hoitavat SOK:n ketjuohjausyksiköt. Inex Partners Oy keskittyy logistisiin toimintoihin. Muu ketjuohjaus- ja palvelutoiminta tuottaa samoja palveluja kuin aiemmin, mutta merkittävästi tehokkaammilla resursseilla. Liiketoiminnoissa toteutettujen tehostamistoimenpiteiden ansiosta sekä tappiollisesta autokauppaliiketoiminnasta luopumisen myötä SOK-yhtymän kotimaan liiketoimintojen tulosten uskotaan parantuvan merkittävästi kuluneen vuoden tasosta.

Suunnitelman mukaisesti voimakkaana jatkuva verkostolaajennus rasittaa marketkaupan tulosta edelleen etenkin Venäjällä. Myös Baltiassa uusien yksiköiden avaukset vaikuttavat edelleen osaltaan marketkaupan tulokseen. Verkoston laajentamisesta huolimatta marketkaupan tuloksen odotetaan kokonaisuudessaan jonkin verran parantuvan kuluneeseen vuoteen verrattuna.

Kokonaisuudessaan SOK-yhtymän liiketoiminnan liiketuloksen ennakoidaan pysyvän tappiollisena marketkaupan verkostokasvusta johtuen, mutta kehittyvän positiivisesti edelliseen vuoteen verrattuna.

Hallituksen ehdotus SOK:n jakokelpoisen ylijäämän käyttämisestä

SOK:n jakokelpoinen ylijäämä on 513 829 231,60 euroa, josta tilikauden ylijäämä on 47 849 287,56 euroa. Hallitus esittää, että lisäosuuspääoman korkoa maksetaan 193 906,25 euroa ja että omaan pääomaan jätetään 47 655 381,31.

SOK:n taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. SOK:n maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu ylijäämän jako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan SOK:n maksukykyä.

Helsingissä 12. päivänä helmikuuta 2014

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN
KESKUSKUNTA

Hallitus

Konsernitilinpäätös

Konsernin tuloslaskelma, IFRS

Milj. €	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
Jatkuvat toiminnot:		
Liikevaihto	8 538,9	10 634,0
Liiketoiminnan muut tuotot	12,6	2,8
Materiaalit ja palvelut	-7 843,9	-9 968,7
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-302,0	-299,4
Poistot ja arvonalentumiset	-66,3	-63,4
Liiketoiminnan muut kulut	-360,5	-317,3
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	13,3	4,8
Liikevoitto	-7,9	-7,2
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-5,8	-1,1
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	0,5	-0,3
Tulos ennen veroja	-13,2	-8,6
Tuloverot (+/-)	4,2	4,2
Jatkuvien toimintojen tilikauden tulos	-9,0	-4,5
Lopetetut toiminnot	13,5	-18,4
Tilikauden tulos	4,5	-22,8
Jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	4,5	-23,2
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	0,0	0,3
	4,5	-22,8

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
Tilikauden tulos	4,5	-22,8
Muut laajan tuloksen erät:		
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi		
Muuntoerot	-0,8	0,8
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutokset	-2,3	9,7
Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin liittyvät verot	0,7	-2,4
Osakkuus- ja yhteisyritysten laajan tuloksen erät	-1,9	28,6
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteiseksi		
Muut laajan tuloksen erät	-2,1	
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-6,3	36,6
Tilikauden laaja tulos	-1,8	13,8
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	-1,8	13,4
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	0,0	0,3
	-1,8	13,8

Konsernitase, IFRS

Milj. €	31.12.2013	31.12.2012
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	303,9	337,1
Sijoituskiinteistöt	40,9	44,3
Aineettomat hyödykkeet	63,3	65,6
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	130,8	116,8
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	118,5	98,6
Laskennalliset verosaamiset	38,7	34,1
Pitkäaikaiset varat yhteensä	696,2	696,5
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	190,1	220,6
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	591,4	639,8
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	0,0	8,2
Lyhytaikaiset sijoitukset		20,0
Rahavarat	156,1	147,8
Lyhytaikaiset varat yhteensä	937,5	1 036,4
Myyttävänä olevat omaisuuserät	7,1	321,8
Varat yhteensä	1 640,8	2 054,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Oma pääoma		
Osuuspääoma	163,3	156,0
Sidotut rahastot	35,4	38,8
Kertyneet voittovarot	395,0	396,2
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	593,8	591,1
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	0,8	1,9
Oma pääoma yhteensä	594,6	592,9
Pitkäaikaiset velat		
Lisäosuuspääoma	12,8	12,8
Pitkäaikaiset korolliset velat	104,8	106,3
Pitkäaikaiset korottomat velat	36,7	36,2
Varaukset	19,0	6,0
Laskennalliset verovelat	14,3	16,2
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	187,6	177,4
Lyhytaikaiset velat		
Lyhytaikaiset korolliset velat	46,3	239,6
Lyhytaikaiset korottomat velat	126,0	44,0
Ostovelat	677,3	724,4
Varaukset	4,9	2,8
Tilikauden verovelka	0,0	0,4
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	854,5	1 011,3
Myyttävänä olevien omaisuuserien velat	4,1	273,1
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 640,8	2 054,7

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. €	Liitetieto/Viite	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
LIIKETOIMINTA			
Jatkuvien ja lopetettujen toimintojen liikevoitto		-0,5	-24,4
Oikaisut liikevoittoon	(A)	-25,8	52,5
Käyttöpääoman muutos	(B)	146,8	32,8
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		120,5	60,9
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		-0,6	0,7
muut rahoituskulut		-31,3	-10,6
muut rahoitustuotot		13,8	15,0
Saadut osingot liiketoiminnasta		2,1	1,1
Maksetut välittömät verot		3,0	1,0
Liiketoiminnan rahavirta		107,5	68,1
INVESTOINNIT			
Hankitut tytäryhtiöosakkeet		-21,9	-2,8
Myydyt tytäryhtiöosakkeet		96,7	5,1
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-58,0	-98,0
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-18,8	-23,8
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit		52,9	41,8
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutos		-6,5	-23,3
Saadut osingot investoinneista		0,1	0,2
Investointien rahavirta		44,5	-100,7
RAHOITUS			
Pitkäaikaisten velkojen lisäys		8,6	300,0
Pitkäaikaisten velkojen vähennys			-314,5
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		-152,4	43,7
Maksetut korot		-2,1	-7,3
Saadut korot		7,6	12,7
Saamistodistusten ja rahasto-osuuksien muutokset		-19,9	19,9
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta		-0,9	
Osuuspääoman lisäys		7,3	10,4
Maksetut osuuspääoman korot		-0,3	-0,4
Muu oman pääoman vähennys		0,1	0,0
Rahoituksen rahavirta		-152,0	64,5
Rahavarojen nettomuutos, lisäys / vähennys		0,0	31,8
Rahavarat tilikauden alussa		157,7	126,4
Valuuttakurssien muutosten vaikutus			-0,5
Rahavarojen nettomuutos, lisäys / vähennys		0,0	31,8
Rahavarat tilikauden lopussa		157,7	157,7
Oikaisut liikevoittoon	(A)		
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot (-) ja tappiot (+)		-46,1	-1,7
Poistot ja arvonalentumiset		67,4	71,0
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		-47,0	-16,8
		-25,8	52,5
Käyttöpääoman muutos	(B)		
Liikesaamisten muutos		101,1	119,9
Vaihto-omaisuuden muutos		170,3	98,2
Korottomien velkojen muutos		-124,6	-185,3
		146,8	32,8

Konsernin rahavirtalaskelmassa ainoastaan lyhytaikaiset alle 3 kuukauden saamistodistukset on luokiteltu rahavaroiksi.

Lyhytaikaisten lainojen laina-aika on lyhyempi kuin 3 kuukautta.

Rahavirtalaskelma sisältää sekä jatkuvien, että lotetettujen toimintojen rahavirrat.

Tuloslaskelman ja taseen laatimisperiaatteet

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu IAS 34 Osavuositiedot -standardin mukaisesti. Tilinpäätöstiedotteen laatimisessa on noudatettu samoja laatimisperiaatteita kuin vuoden 2012 tilinpäätöksessä, ja lisäksi tilikaudella 2013 voimaan tulleita IAS/IFRS -standardi- ja tulkintamuutoksia. Näillä standardi- ja tulkintamuutosten käyttöönotoilla ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Kaikki tilinpäätöstaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Auto- ja autotarvikekauppa sekä Hankkija-konserni on esitetty tilinpäätöksessä IFRS 5:n vaatimusten mukaisesti lopetettuina toimintoina.

Tämä tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton.

Segmentti-informaatio 31.12.2013

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu viiteen liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttö pääomaa lukuunottamatta.

	Markka	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Auto- ja autotarvikekauppa	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi	Kauppatoiminta yhteensä	Pankkitoiminta	Operatiivinen raportointi yhteensä
2013 Milj. €								
Liikevaihto	519,0	252,1	105,2	7 764,7	-0,7	8 640,2		8 640,2
Liiketulos	-28,0	9,4	-15,1	-7,8	-1,8	-43,4	10,8	-32,6
Investoinnit	53,0	4,9	0,0	41,7				99,7
Realisoinnit	44,7	0,1	0,6	104,2				149,6
Käyttöpääoma	- 15,7	1,1	0,5	54,5		40,4		40,4
Liikevaihdon täsmäytys								
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto				8 640,2				
Lopetettujen toimintojen liikevaihto				-105,2				
Konsernieliminoinnit				3,9				
Jatkuvien toimintojen liikevaihto IFRS				8 538,9				
Tuloksen täsmäytys								
Raportoitavien segmenttien liiketulos				-32,6				
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:								
Rahoitustuotot ja -kulut				0,4				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot				46,1				
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut				-1,8				
Arvon alentumiset pys.vastaavien sijoituksista				0,3				
Pakollisen varauksen lisäys				-23,0				
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot				-2,6				
Lopetettavana olevien toimintojen kauden tulos ennen veroja				-8,0				
Arvon alentumispoistot				-4,0				
Muut oikaisut				12,0				
Jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja IFRS				-13,2				
Auto- ja autotarvikekaupan lopettamiskustannukset 24,3 miljoonaa euroa on kirjattu kertaluonteisina erinä liiketuloksen alapuolelle. Lopettamiskustannukset huomioiden auto- ja autotarvikekaupan liiketulos oli -39,4 miljoonaa euroa.								
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot								
Kotimaa				7 968,4				
Ulkomaat				570,5				
Liikevaihto yhteensä				8 538,9				
Markka				518,5				
Matkailu- ja ravitsemiskauppa				255,8				
Hankinta- ja palvelutoiminta				7 764,7				
Liikevaihto yhteensä				8 538,9				
Konsernitason lisätiedot, käyttöomaisuus								
Kotimaa				309,7				
Ulkomaat				98,5				
Käyttöomaisuus yhteensä				408,2				

Segmentti-informaatio 31.12.2012

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu kuuteen liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuunottamatta.

2012 Milj. €	Markkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Auto- ja autotarvikekauppa	Maatalouskauppa	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi	Kauppatoiminta yhteensä	Pankkitoiminta	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	418,8	250,4	172,2	970,8	9 961,9	-69,6	11 704,6		11 704,6
Liiketulos	-17,3	9,9	-20,2	2,5	-9,3	-0,4	-34,7	2,4	-32,3
Investoinnit	52,2	9,3	0,2	8,0	55,2				124,8
Realisoinnit	0,4	17,6	0,2	0,4	28,4				47,0
Käyttöpääoma	-25,0	-0,1	25,3	122,0	52,9		175,0		175,0
Liikevaihdon täsmäytys									
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto					11 704,6				
Lopetettujen toimintojen liikevaihto					-1 074,3				
Konsernieliminoinnit					3,6				
Jatkuvien toimintojen liikevaihto IFRS					10 634,0				
Tuloksen täsmäytys									
Raportoitavien segmenttien liiketulos					-32,3				
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:									
Rahoitustuotot ja -kulut					1,9				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot					1,6				
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut					-0,8				
Arvonalentumiset pys.vastaavien sijoituksista					0,0				
Pakollisen varauksen lisäys					-1,7				
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot					1,2				
Liiketoimintakauppojen myyntituotot					0,1				
Lopetettavana olevien toimintojen kauden tulos ennen veroja					18,5				
Arvonalentumispoistot					-0,9				
Muut oikaisut					3,8				
Jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja IFRS					-8,6				
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot									
Kotimaa					10 160,1				
Ulkomaat					473,9				
Liikevaihto yhteensä					10 634,0				
Markkauppa					418,8				
Matkailu- ja ravitsemiskauppa					254,3				
Hankinta- ja palvelutoiminta					9 960,9				
Liikevaihto yhteensä					10 634,0				
Konsernitason lisätiedot, käyttöomaisuus									
Kotimaa					337,8				
Ulkomaat					109,3				
Käyttöomaisuus yhteensä					447,0				

Myytävänä olevat omaisuuserät

Esitetyistä luvuista on eliminoitu konsernin sisäiset tapahtumat.

Lopetetut toiminnot:

SOK on myynyt 17.01.2013 päivätyllä kauppakirjalla Tanskalaiselle DLA Internationalille 60 % osuuden täysin omistamansa Hankkija-Maatalous Oy:n osakkeista. Kaupassa siirtyvät myös Hankkija-Maatalous Oy:n tytäryhtiöt Hiven Oy, Moveere Oy, SIA Baltic Feed ja UAB Baltijos Pasarai sekä osakkuusyhtiö Farmit Website Oy. Kauppa on tarkoitettu toteuttaa useammassa osassa niin, että 2013 vuoden aikana siirtyi 60 % osakkeista ja loput 40 % myöhemmin vuosina. Kaupalle on saatu kilpailuviranomaisten hyväksyntä vuoden 2013 alussa. Loppuosan myynnistä sovitaan erikseen vuosina 2014 ja 2015, sekä järjestelyn yhteydessä sovitusta Hankkija-Maatalouteen liittyvien kiinteistöjen myynnistä vuoteen 2018 mennessä.

SOK:n autokauppaa harjoittava tytäryhtiö SOK Autokauppa Oy myi liiketoimintakaupalla viidessä eri kaupungissa sijaitsevat kuusi autoliikettään heinäkuussa Veljekset Laakkonen Oy:lle. Kaupassa Laakkoselle siirtyivät Helsingin Herttoniemen kahden toimipaikan sekä Espoon Suomenojan, Raision, Turun ja Vantaan toimipaikkojen autokauppaliiketoiminnat. Samassa yhteydessä myytiin Laakkoselle Helsingin Herttoniemessä ja Raisiossa sijaitsevien kiinteistöyhtiöiden Crys ja Raision Nikkari osakkeet. SOK Autokauppa Oy myi syyskuussa Automaa Tampereen liiketoiminnan Autokeskus Oy:lle. Kaupan jälkeen jäljelle jääneiden kolmen toimipaikan liiketoiminnat lopetettiin loppuvuoden 2013 aikana. Lisäksi Kiinteistöyhtiö Autokiinteistöt Oy Hämeenlinnasta myytiin marraskuussa.

Konsernin tuloslaskelmaan sisältyvien lopetettujen toimintojen tulos oli seuraava:

Milj. €	2013	2012
Liikevaihto	105,2	1 074,3
Liiketoiminnan muut tuotot	45,9	0,3
Materiaalit ja palvelut	-93,0	-932,5
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-16,0	-77,2
Poistot ja arvonalentumiset	-1,0	-7,6
Liiketoiminnan muut kulut	-33,6	-74,6
Liikevoitto	7,4	-17,2
Rahoitustuotot ja -kulut	0,6	-1,3
Tulos ennen veroja	8,0	-18,5
Tuloverot	5,5	0,1
Kauden tulos	13,5	-18,4
Emoyhtiön omistajille	13,5	-18,7
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	0,0	0,4
Lopetettujen toimintojen kauden tulos	13,5	-18,4

Lopetettujen toimintojen rahavirrat olivat seuraavat:

Rahavirta		
Liiketoiminnan rahavirta	12,9	42,3
Investointien rahavirta	69,3	-8,1
Rahoituksen rahavirta	-13,7	-28,0
Rahavirrat yhteensä	68,5	6,2

Myynnin vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan	2013	2012
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	0,1	76,6
Pitkäaikaiset rahoitusvarat		3,1
Laskennalliset verosaamiset	2,5	0,5
Vaihto-omaisuus	0,3	142,3
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	2,5	52,1
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	0,2	33,3
Rahavarat	1,5	14,0
Pitkäaikaiset korolliset velat		-32,8
Pitkäaikaiset korottomat velat		-1,0
Varaukset	-2,6	
Laskennalliset verovelat		-3,7
Lyhytaikaiset korolliset velat	-0,3	-33,1
Lyhytaikaiset korottomat velat	-1,2	-202,5
Varat ja velat yhteensä	3,0	48,7
Rahana saatu vastike	89,3	0,0
Luovutetun yhtiön rahavarat	-14,0	0,0
Rahavirtavaikutus	75,3	0,0

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma									
Milj. €	Osuuspääoma	Käyvän arvon rahasto	Vararahasto	Hallinto-neuvoston käyttörahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarat	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma									
1.1.2012	145,7	-15,5	18,5	0,0	-2,5	422,8	569,0	5,3	574,3
Kauden laaja tulos		35,9			0,8	-23,2	13,4	0,3	13,8
Osuuspääoman lisäys	10,3						10,3		10,3
Muut muutokset				0,0		-1,7	-1,7	-3,5	-5,2
Määräysvallattomien omistajien osuuden muutos								-0,3	-0,3
31.12.2012	156,0	20,3	18,5	0,1	-1,8	398,0	591,1	1,9	592,9
Kauden laaja tulos		-3,4			-0,8	2,4	-1,8	0,0	-1,8
Osuuspääoman lisäys	7,3						7,3		7,3
Määräysvallattomien omistajien osuuden muutos, jotka eivät johtaneet muutokseen määräysvallassa						-0,9	-0,9	-1,1	-3,8
Muut muutokset				0,0		-1,8	-1,8	0,0	0,0
31.12.2013	163,3	16,9	18,5	0,1	-2,6	397,6	593,8	0,8	594,6

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Milj. €	Aineelliset hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2013	555,1	86,4	178,8
Muuntoerot	-10,6		-0,4
Myytävänä olevat omaisuuserät	-11,5		-4,3
Lisäykset	40,4		29,4
Vähennykset	-35,8	-0,1	-22,9
Siirrot erien välillä	1,3	0,4	-1,7
Hankintameno 31.12.2013	538,9	86,7	179,0
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2013	-218,0	-42,0	-113,3
Muuntoerot	2,8		0,1
Myytävänä olevat omaisuuserät	6,7		4,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	16,4	0,1	12,1
Tilikauden poistot	-42,6	-3,7	-15,5
Arvon alentumiset	-0,3		-3,3
Kertyneet poistot 31.12.2013	-235,0	-45,7	-115,7
Kirjanpitoarvo 1.1.2013	337,1	44,3	65,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	303,9	40,9	63,3
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2012	626,9	85,9	299,5
Muuntoerot	2,1		0,0
Myytävänä olevat omaisuuserät	-96,9		-47,8
Lisäykset	89,5	0,5	34,9
Vähennykset	-68,2	-0,3	-87,3
Siirrot erien välillä	1,8	0,2	-2,0
Hankintameno 31.12.2012	555,1	86,4	197,3
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2012	-280,7	-38,3	-179,0
Muuntoerot	-0,4		0,0
Myytävänä olevat omaisuuserät	57,8		10,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	50,3		59,0
Tilikauden poistot	-44,3	-3,7	-0,5
Arvon alentumiset	-0,8		-21,7
Kertyneet poistot 31.12.2012	-218,0	-42,0	-131,8
Kirjanpitoarvo 1.1.2012	346,1	47,6	120,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	337,1	44,3	65,5

Lähipiiritapahtumat

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuusyhtiöiden kanssa:

Milj. €	2013	2012
Myynnit	15,4	26,2
Ostot	1 539,5	277,9
Rahoitustuotot ja -kulut	0,6	0,2
Myyntisaatavat ja muut saamiset	1,2	1,7
Lainasaamiset	35,1	20,0
Lainat	-8,5	16,0
Ostovelat ja muut velat	46,3	46,8

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset, milj. €	31.12.2013	31.12.2012	Muutos
Muut annetut vakuudet			
Pantit	0,2	0,4	-0,2
Kiinnitykset		0,4	-0,4
Takaukset	4,0	4,6	-0,6
Yhteensä	4,2	5,4	-1,2
Muiden velasta annetut vakuudet			
Takaukset yhteisyritysten velasta	103,6	151,5	47,9
Takaukset osuuskauppojen velasta	9,2	10,0	-0,8
Yhteensä	112,7	161,5	-48,8
Muut muiden puolesta annetut vakuudet			
Takaukset osakkuusyritysten vastuista	17,9	13,9	4,0
Takaukset osuuskauppojen vastuista	0,2	0,4	-0,2
Takaukset muiden vastuista	1,4	1,4	0,0
Yhteensä	19,5	15,7	3,8
Muut vastuut			
Takaisinostovastuut ¹⁾	26,8		26,8
Merkintäsitoumukset ²⁾	12,0		12,0
Yhteensä	38,8	0,0	38,8

Muut vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Ei peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

Milj. €	31.12.2013	31.12.2012	Muutos
Yhden vuoden kuluessa	141,6	136,5	5,2
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	522,2	493,9	28,3
Yli viiden vuoden kuluttua	585,4	659,8	-74,4
Yhteensä	1 249,3	1 290,2	-27,7

¹⁾ Takaisinostovastuut koostuvat ostositoumuksesta ostaa Pietarin ja Baltian Prismoihin sijoittavan kiinteistorahaston kohteet rahaston jäljellä olevan vieraan pääoman määrästä. SOK:n omistusosuus kiinteistörahasoyhtiöstä on 20 prosenttia.

²⁾ Merkintäsitoumus koostuu sitoumuksesta sijoittaa pääomapanoksia Pietarin ja Baltian Prismoihin sijoittavaan kiinteistörahasoon.

Annetut takaukset koostuvat pääosin yhteisyritys North European Oil Trade Oy:n puolesta annetuista 76,8 miljoonan euron velan ja muiden vastuiden takauksista sekä yhteisyritys Kauppakeskus Mylly Oy:n puolesta annetuista 44,7 miljoonan euron velan takauksista.

Lisäksi SOK on antanut tukikirjeet SOK-Takaus Oy:n myöntämille takauksille. Tukikirjeiden määrä 31.12.2013 oli 78,1 miljoonaa euroa (80,7 milj. euroa 31.12.2012).

Muut taloudelliset vastuut:

Konserni on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinnista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 6,6 miljoonaa euroa (5,4 milj. euroa 31.12.2012).

Muut vastuusitoumukset:

Osakassopimuksen mukaiset sitoumukset vastata S-Voima Oy:n sitoumuksista ja rahoittaa sen toimintaa.

Osakkaat vastaavat ns. Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista. Tämän periaatteen mukaan vastuu yhtiön muuttuvista kustannuksista määräytyy osakkaan käyttämän energian mukaan. Vastuu yhtiön kiinteistä kustannuksista sisältäen myös mm. lainojen lyhennykset ja korot sekä poistot, puolestaan jakautuu osakkaan omistamien osakesarjojen suhteessa. Yhtiön A-sarjan osakkeet liittyvät markkinasähkön hankintaan, B- ja B1-sarjan osakkeet tuulivoimalla tuotetun sähköenergian hankintaan ja C-sarjan osakkeet ydinvoimalla tuotetun sähköenergian hankintaan, johon S-ryhmä on sittemmin päättänyt olla sitoutumatta.

S-Voima Oy:n osakkaat ovat lisäksi osakassopimuksessa sopineet keskinäisestä velvollisuudesta rahoittaa yhtiön sijoituksia tuotantoyhtiöihin omanpääomanehtoisesti, jolloin vastuu lähtökohtaisesti jakaantuu osakesarjoittain osakeomistuksen suhteessa.

SOK:n tilinpäätöshetken mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu omanpääomanehtoisen rahoituksen jäljellä olevasta osuudesta on arviolta yhteensä 1,8 miljoonaa euroa (4,0 milj. euroa 31.12.2012). Vieraanpääomanehtoista rahoitusta yhtiön osakkailta ei arvioida tarvittavan.

Tunnusluvut

SOK-yhtymän jatkuvat toiminnot	31.12.2013	31.12.2012
Liikevaihto, milj. €	8 538,9	10 634,0
Liikevoitto, milj. €	-7,9	-7,2
% liikevaihdosta	-0,1	-0,1
Tulos ennen veroja, milj. €	-13,2	-8,6
% liikevaihdosta	-0,2	-0,1
SOK-yhtymä		
Omavaraisuusaste, %	36,3	29,3
Gearing, %	0,7	41,7

Tunnuslukujen laskentakaavat

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{oma pääoma yhteensä}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100 \%$$

$$\text{Gearing, \%} = \frac{\text{korolliset velat - rahavarat}}{\text{oma pääoma yhteensä}} \times 100 \%$$

$$\text{Vakavaraisuussuhde, \%} = \frac{\text{omat varat yhteensä}}{\text{omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} \times 8 \%$$